

Reacție dură de la Azomureș, cel mai mare consumator de gaze din România, închis de un an. “Ce vedem la Bursa de la Viena este o porcărie. De ce trebuie gazul românesc cuplat cu Viena dacă piața nu funcționează? Statul are puterea de a reglementa prețul.”

11 octombrie 2022

De la începutul acestui an, chiar înainte de izbucnirea războiului din Ucraina, marii consumatori de energie și gaze spuneau că piața liberă, în contextul prețurilor istorice, devine o utopie, statul având puterea de a reglementa sectorul pentru o perioadă scurtă ♦ Un an mai târziu, industria mare este închisă ♦ Paradoxul? România își poate asigura din

resurse interne 80% din necesarul de gaze naturale iar circa 80% din producția de energie este controlată de stat.

„Ce vedem la Baumgarten (Bursa de gaze de la Viena) este o porcărie, alea nu sunt prețuri normale. Piața gazului, cu regulile ei de funcționare, a fost făcută pentru timpuri normale, nu pentru ce vedem acum. Această piață pur și simplu nu mai funcționează. Dar statele au puterea de a reglementa lucrurile“, a spus Harri Kiiski, cel care până recent a ocupat funcția de director general al Azomureș, cel mai mare consumator de gaze naturale din România, care asigură 50% din producția de îngrășăminte locală. Pentru producătorii de îngrășăminte, gazul este materie primă, 70% din costurile de producție fiind reprezentate de achiziția gazului. În contextul exploziei prețului, încă din decembrie, anul trecut, Azomureș și-a închis activitatea, izbucnirea războiului din Ucraina și impactul pe care agresiunea Rusiei a avut-o asupra prețului gazului făcând imposibilă reluarea activității.

Dar închiderea marii industrii din România vine în contextul în care țara este al doilea cel mai mare producător de gaze din Uniunea Europeană, având posibilitatea prin propriile resurse să-și asigure 80% din necesarul intern.

„Dacă toți economism 20% din consum, toți putem avea acces la gazul românesc. Iar pentru gazul românesc costul este de 10-20 de euro/MWh. Hai să reglementăm prețul la 30 de euro/MWh și toți ar fi fericiți pe piață, inclusiv producătorii. De ce trebuie să avem gazul românesc conectat la Baumgarten dacă piața oricum nu funcționează?“, a spus Harri Kiiski, în prezent CEO adviser al Azomureș, în cadrul conferinței Coface Risc de țară, organizată la finalul săptămânii trecute. Azomureș este al șaselea cel mai mare producător de îngrășăminte chimice din UE, la nivelul întregii Uniuni 70% din capacitatea de producție de îngrășăminte fiind oprită. Spre exemplu, gazul pentru primul trimestru al anului viitor s-a tranzacționat la Bursa de la Viena la peste 170 de euro/MWh.

„Piața liberă nu mai este soluția. Statele membre au cea mai mare putere acum.“

Impactul pe orizontală al închiderii unor companii de talia Azomureș este în continuare greu de stabilit. Doar pentru că trenurile nu au mai plecat de la Azomureș către clienți pline cu sacii de îngrășăminte s-a tradus într-o scădere a rulajelor CFR Marfă de 10%.

„În Italia, San Pellegrino nu mai face apă minerală pentru că nu mai are CO2. Sunt fel și fel de efecte. În iarnă nu vom mai avea roșii olandeze. La anul vom avea un consum și mai mic de îngrășăminte. Acum se făceau livrările în mod normal. Dacă sunt mai puține îngrășăminte, va fi mai puțină mâncare. UE nu va mai exporta, ceea ce va duce la dezechilibre în balanțele comerciale. Noi reprezentăm 50% din piața de îngrășăminte, dar acum se fac importuri prin Portul Constanța. Problema? Și ucrainenii vor acele îngrășăminte, maghiarii la fel.“

Ideea de a reglementa pe o perioadă de șase luni prețul energiei a fost emisă de la începutul acestui an de mai mulți consumatori. „Reglementați prețul. Este cea mai simplă măsură. Ai posibilitatea să faci acest lucru pentru 6 luni de zile. S-a scumpit apa pe Dunăre? S-a scumpit cărbunele? S-a scumpit combustibilul nuclear? Nu. Uitați de piața liberă în energie și reglementați prețul. Energia este vitală pentru toți”, spunea în ianuarie Ștefan Gadola, unul dintre fondatorii EnergoBit.

Într-un an însă, statul a preferat să pună în aplicare scheme de sprijin care au destabilizat piața locală, ducând la un blocaj total pe partea de tranzacționare. Deși IMM-urile și populația au fost protejate, marea industrie a fost lăsată pe cont propriu, în prezent fiind în discuție noi modificări ale schemei de reglementare aflate în vigoare.

Un alt impact al închiderii industriei mari este scăderea consumului de gaze și energie electrică.

„Vedem că producătorii sunt deja nervoși pentru că nu mai e loc de înmagazinare. Este o pendulă până ajungi la o destabilizare a sistemului”, a mai spus Kiiski. Practic, în aceste momente, odată cu umplerea depozitelor de înmagazinare, producătorii caută consumatori, dar aceștia nu mai există, fiind închiși exact din cauza prețurilor istorice la gaze. În prezent, România are depozitele de gaze pline „în proporție de 88%, la nivelul „ntregii UE fiind atins un grad de umplere de 90%. Vestea mai puțin bună este că goana după alimentarea cu gaze pentru iarna aceasta s-a făcut cu cel mai mare preț din istorie, lucru care se va vedea „n facturi.

„Suntem gata să pornim 50% din producție în 7 zile, dacă avem condițiile.”

Harri Kiiski a mai tras un semnal de alarmă și anume că deși protejată de scumpiri, populația nu este pe deplin informată legată de riscurile care vin odată cu începerea iernii. În timp ce alte state au în derulare programe de informare țintite pe acțiuni concrete în cazul unor probleme pe partea de aprovizionare, în România autoritățile tratează în continuare economisirea energiei ca pe un subiect tabu.

„Nu cred că le-am spus oamenilor cum să se pregătească de iarnă. Fiecare casă ar trebui să aibă lumânări, chibrituri și o lanternă”, a mai spus fostul CEO al Azomureș.

Sursa: <https://www.businessmagazin.ro/actualitate/>